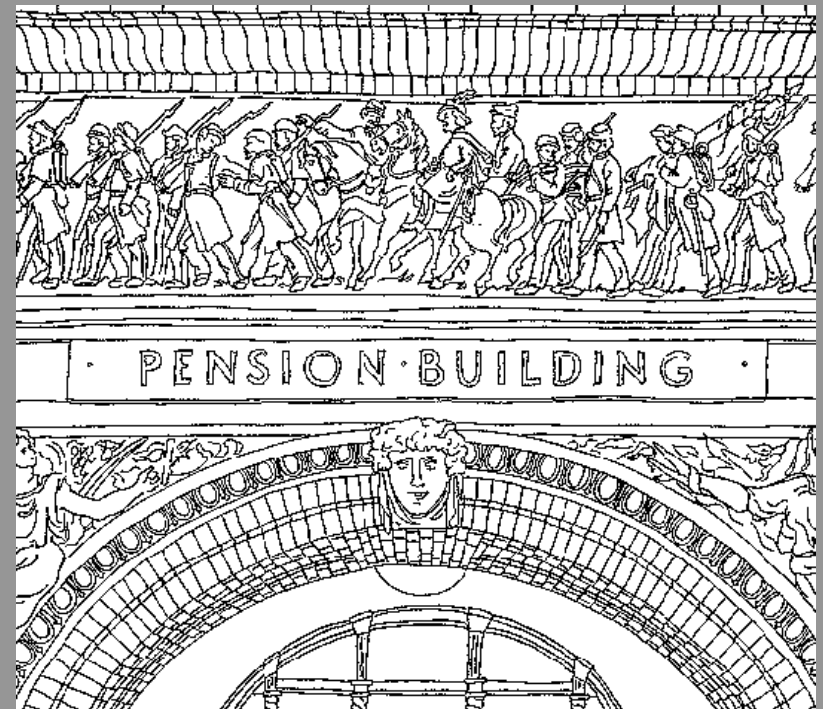

Doorn en Keizer

Actualiteiten pensioen

19 mei 2015

Jeroen Los

Programma pensioenactualiteiten

- OR en pensioen
- Pensioenontslag vóór en na WWZ

Waar is pensioen ondergebracht?

- >90% werknemers heeft een pensioenovereenkomst
- Belang pensioenuitvoerders:
 - Bedrijfstakpensioenfondsen 76%
 - Ondernemingspensioenfondsen 12%
 - Verzekeraar/PPI 12%
- IORP/APF

OR medezeggenschap bij pensioen

- Instemmingsrecht bij voorgenomen besluit ondernemer mbt vaststelling, wijziging of intrekking ‘regeling mbt een pensioenverzekering’ (artikel 27, lid 1, onderdeel a, WOR).
 - Valt uitvoeringsovereenkomst daaronder?
 - PPI geregeld in artikel 23 lid 4 PW
 - Belang voor eenzijdige wijziging
 - Hoorrecht Vereniging Gepensioneerden (22 Pw)
- Vanaf juli 2013: beperkt instemmingsrecht bij pensioenfonds (27 lid 7 PW)
 - Vaststelling en intrekking pensioenovereenkomst
 - Heeft OR instemmingsrecht bij surplus bovenop cao dat wordt uitgevoerd door pensioenfonds en wordt beëindigd?

Reikwijdte instemmingsrecht OR: de puinhoop

- “De vraag is in feite dus of de uitvoeringsovereenkomst (het contract tussen werkgever en verzekeraar) alsmede afspraken over het niveau van dienstverlening (die in principe in dit contract neerslaan) onder de reikwijdte van artikel 27, eerste lid onderdeel a van de WOR vallen. Dat is inderdaad zo.” (KII 2007-08, 31 226, nr. 14, p. 22)
- “Het hier bedoelde instemmingsrecht heeft geen betrekking op de pensioenovereenkomst, maar wel op de uitvoeringsovereenkomst (KI 31 226, nr. D, p. 15).
- Literatuur: wel UVO of niet UVO
- Staatssecretaris Klijnsma: OR heeft, anders dan eerder opgemerkt in wetsgeschiedenis, geen instemmingsrecht bij UVO
- Status onduidelijk: belang groot

Belang OR bij wijziging

- Instemming OR is geen wijziging arbeidsovereenkomst...
- maar wel belangrijke aanwijzing zwaarwegend belang
- Ktr. Arnhem 30 juni 2006, PJ 2006/106: met instemming OR voorshands aannemelijk dat sprake is van een zwaarwichtig belang.
- Ktr. Utrecht 20 april 2000, JAR 2000, 130 ontbreken instemming OR is vermoeden dat er geen zwaarwichtig belang is
- Ktr. Utrecht 27 sep 2006, PJ 2006/11 Ondanks ontbreken instemming toch wijzigen kan wel
- Rb. Rotterdam 23 december 2009, PJ 2013, 82: ondanks instemming OR toch geen zwaarwegend belang voor wijziging eindloon naar middelloon

SER Advies (1)

- Onderkent dat de OR geen instemmingsrecht heeft bij de pensioenfondsroute (en er geen zwaarwichtig belang toets is)
- Onderkent dat instemmingsrecht OR bij PPI niet helder is (23 lid 4 Pensioenwet, zie discussie in literatuur en Kamervragen)
- Wil artikel 27 lid 1 laten gelden voor alle pensioenuitvoerders, dus inclusief wijziging
- ...overgenomen in conceptwetsvoorstel

SER Advies (2)

- UVO kan afspraken bevatten die materieel effect hebben op arbeidsvoorwaarde pensioen
- Elegante oplossing: sociale partners bepalen reikwijdte
- Informatieplicht ondernemer over wijziging uvo
- Is dat de revival van de ondernemingsovereenkomst: het p
- Afbakenen van de ondernemingsovereenkomst....leg het goed vast
- Inwerkingtreding: nog onduidelijk

De pensioenleeftijd

- Dé pensioenleeftijd bestaat niet meer?
- De AOW-leeftijd: minimaal 11 AOW-leeftijden (artikel 7a AOW)
- Pensioenrichtleeftijd 67 jaar (fiscaal, artikel 18 a Wet LB)
- Pensioengerechtigde leeftijd pensioenreglement: definitie
- Pensioenontslagleeftijd in (c)ao?

Pensioenontslag naar huidig recht

- Pensioenontslagbeding is rechtsgeldig: arbeidsovereenkomst eindigt van rechtswege bij bereiken pensioenleeftijd (HR 13 juli 2012, KLM)
 - Zonder pensioenontslagbeding arbitrair
- Opzegging na toestemming UWV (H 32 Beleidsregels)
 - Tijdig aanvragen en niet als daarna bepaalde tijd contract
- In beginsel geen ontslagvergoeding
 - Einde van rechtswege, niet kennelijk onredelijk
 - Aftopping in kantonrechttersformule

Juridische grondslag voor pensioenontslag

- Wederzijds goedvinden artikel 7:667 lid 1 BW
- `Goedgekeurd' door de Hoge Raad in KLM-arrest
- `Het eerste lid van art. 7:667 is niet beperkt tot arbeidsovereenkomsten voor bepaalde tijd. Het voorschrift van het zesde lid ziet op de wijze waarop een partij een voor onbepaalde tijd gesloten arbeidsovereenkomst kan beëindigen. Het verzet zich niet tegen een overeenkomst (of tegen een op een overeenkomst toepasselijke clause) als bedoeld in het eerste lid, die meebrengt dat een voor onbepaalde tijd gesloten arbeidsovereenkomst van rechtswege eindigt wanneer de werknemer de pensioengerechtigde leeftijd bereikt.`

Pensioenontslag onder de WWZ

- Pensioenontslag vanaf 1 juli 2015
- Schriftelijk pensioenontslagbeding blijft mogelijk
- Opzegging tegen of na dag AOW- of pensioenleeftijd is redelijke ontslaggrond
 - zonder vergunning (7:669 lid 4 BW)
 - Zonder instemming werknemer (7:671 lid 1 sub g)
 - Eenmalige keuze werkgever op of na AOW-datum
 - Opzegtermijn
- Tijdens opzegverboden gelden niet (670a lid 2 sub e)
- Opzegging wegens blijft niet toegestaan
- Ontbinding (7:671)

Opzegging en pensioenontslag

- ‘Tenzij schriftelijk anders is overeengekomen, kan de werkgever de arbeidsovereenkomst eveneens opzeggen tegen of na de dag waarop de werknemer de in artikel 7a, lid 1 artikel 7a, lid 1, van de Algemene Ouderdomswet bedoelde leeftijd heeft bereikt, of, indien voor hem een afwijkende pensioenleeftijd geldt, de leeftijd heeft bereikt waarop voor hem recht op pensioen ontstaat, indien de arbeidsovereenkomst is aangegaan voor het bereiken van die leeftijd.’
- Wat is een afwijkende pensioenleeftijd? In (c)ao of pensioenreglement?
- Mag werkgever opzeggen bij AOW indien er afwijkende pensioenleeftijd is?
- Recht op pensioen? Flexibele pensioenleeftijd, arbeidsongeschiktheidspensioen?
- Opzegging zonder vergunning indien arbeidsovereenkomst voor ‘die leeftijd’

Transitievergoeding en pensioen

- Uitgangspunt: na 24 maanden en onvrijwillige beëindiging
- Uitzondering voor pensioenontslag bij AOW-leeftijd 'of andere leeftijd waarop voor de werknemer recht op pensioen ontstaat' (673 lid 7 BW)
- Nog even wachten bij bijna gepensioneerden?
 - Er is geen aftopping meer
 - Ontslag paar maanden voor AOW kan meer kosten dan wachten
- Wat is andere leeftijd recht op pensioen, eerst mogelijke vroegpensioendatum? Leeftijdsdiscriminatie
- Geen billijke vergoeding bij pensioenontslag (7:681 lid 1 sub c)

Pensioenontslag en discriminatie

- Leefijdonderscheid is verboden, tenzij objectief gerechtvaardigd
 - Objectieve rechtvaardigingstoets
- Europees Recht (Handvest EU, Richtlijn 2000-78)
- Artikel 6 RL: gerechtvaardigd bij arbeidsmarkt- en werkgelegenheidsbeleid
- Pensioenontslag bij AOW-leeftijd of hogere leeftijd objectief gerechtvaardigd (7 lid 1 sub b WGBL).
- Europese jurisprudentie samengevat: pensioenontslag bij vaste pensioenleeftijd die aansluit op socialezekerheid mag (Palacios, Rosenblatt 65 jaar, Tornfeldt 67 jaar)

Arbeidsovereenkomst na AOW

- Geen opzegging na pensioenontslagdatum
 - Normaal ontslagstelsel van toepassing
 - Volle discriminatietoets (vgl. Ktr. Bergen op zoom 3 juli 2013, JAR 2013, 235 (Intratuin))
 - College Rechten van de Mens
- Ragetlieregel niet van toepassing bij pensioenontslag
 - Bepaalde tijd contracten na pensioenontslag binnen ketenregeling
- Geen transitievergoeding verschuldigd (673 lid 7 BW)
 - Gerechtvaardigd?

Vragen

- Jeroen.los@ofblomadvocaten.nl